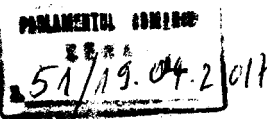

GVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea Legii nr. 165 din 16 mai 2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România*, inițiată de domnul senator UDMR Tanczos Barna și de domnul deputat UDMR Korodi Attila împreună cu un grup de parlamentari UDMR (**Bp. 2/2017**).

I. Principalele reglementări

Prin inițiativa legislativă se propune modificarea *Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare*, în sensul prorogării termenului de soluționare a cererilor de restituire, de punere în posesie și de eliberare a titlurilor de proprietate de către comisiile locale și județene de fond funciar sau, după caz, de Comisia de Fond Funciar a Municipiului București până la data de 1 ianuarie 2025, față de 1 ianuarie 2018, așa cum este în prezent.

De asemenea, se propune prorogarea, în mod similar (1 ianuarie 2025 în loc de 1 ianuarie 2018, cum este prevăzut în prezent), și a termenului până la care comisiile locale pot restitui terenurile foștilor proprietari în vederea finalizării procesului de restituire, astfel încât

acestea să nu să intre, de drept, în Fondul național și să fie afectate valorificării punctelor acordate potrivit legii.

II. Observații

1. Semnalăm că cele două termene prevăzute la art. 11 alin. (1) și la art. 20 alin. (5) din *Legea nr. 165/2013* au fost prorogate, succesiv¹. Reluarea aceluiași considerente pentru o nouă prelungire, la scurt timp de la ultima prorogare a acestor termene, fără argumente explicite și pertinente în *Expunerea de motive* cu privire la măsurile întreprinse până în prezent, în vederea depășirii unor dificultăți administrative, poate crea apariția unor vicii de neconstituționalitate în raport cu dispozițiile art. 44 din *Constituția României, republicată*, care garantează dreptul de proprietate privată.

Acest principiu se poate desprinde și din examinarea considerentelor *Deciziei Curții Constituționale nr. 1278/2010 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. II și IV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 209/2008 pentru modificarea Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, precum și a ordonanței de urgență în ansamblul său, potrivit cărora „prorogarea repetată a intrării în vigoare [...] nu este de dorit, întrucât ar putea înfrânge, în final, chiar esența dreptului la pensie, ceea ce este inadmisibil”*. Având în vedere data-limită prevăzută de *Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare* pentru depunerea cererilor de restituire, noile termene instituite de dispozițiile propunerii legislative, respectiv 1 ianuarie 2025, pot aduce atingere dreptului fundamental la soluționarea în termen rezonabil a unei cereri de restituire a bunurilor confiscate, drept consacrat de art. 21 alin. (3) din *Constituție*. Astfel, prevederea propusă poate determina un prejudiciu în patrimoniul persoanei îndreptățite prin prelungirea, în mod discreționar, a termenului stabilit inițial pentru soluționarea cererii de restituire formulată în temeiul *Legii nr. 165/2013*.

¹ A se vedea *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2015 privind prorogarea termenelor prevăzute la art. 11 alin. (1), art. 20 alin. (5) și art. 27 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România*, precum și *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2016 pentru prorogarea unor termene, instituirea unor noi termene, privind unele măsuri pentru finalizarea activităților cuprinse în contractele încheiate în cadrul Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea Proiectului privind reforma sistemului judiciar, semnat la București la 27 ianuarie 2006, ratificat prin Legea nr. 205/2006, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative*.

De asemenea, având în vedere faptul că beneficiarii *Legii nr. 165/2013* sunt titularii unui bun, și că această nouă prorogare se produce fără culpa acestora, apreciem că măsura propusă poate avea ca efect lezarea gravă a drepturilor de proprietate/intereselor economice ale beneficiarilor *Legii nr. 165/2013*.

Nu în ultimul rând, semnalăm că măsura propusă poate fi de natură să genereze și instabilitate legislativă din perspectiva ineficienței măsurilor reparatorii, respectiv a raporturilor juridice reglementate de *Legea nr. 165/2013*. Or, lipsa de coerență și de previzibilitate a normelor adoptate în materia măsurilor reparatorii prin echivalent poate afecta, în mod substanțial, principiul securității raporturilor juridice, expresie a principiilor constituționale privind statul de drept și obligația respectării *Constituției*, a supremației sale și a legilor, consacrate de art. 1 alin. (3) și (5) din *Legea fundamentală*.

2. Menționăm că adoptarea măsurilor propuse de inițiatori ar ineficientiza aplicarea dispozițiilor *Legii nr. 165/2013* și ar nesocoti însuși motivul pentru care a fost adoptată această lege.

Așa cum se precizează în *Expunerea de motive a Legii nr. 165/2013*, motivul pentru care a fost elaborată derivă din pronunțarea la data de 12.10.2010 de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) a unei hotărâri-pilot prin care s-a acordat României un termen (12 mai 2013) până la care să adopte măsurile necesare prin care să remedieze problema restituirilor cu respectarea prevederilor Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

De asemenea, în *Expunerea de motive* se precizează că CEDO „a indicat, de asemenea, necesitatea accelerării procedurilor administrative de soluționare” a cererilor depuse.

Legea nr. 165/2013 reglementează acordarea de măsuri compensatorii sub formă de puncte pentru cererile de restituire care nu pot fi soluționate prin restituire în natură la nivelul entităților investite de lege.

Valorificarea acestor puncte se realizează:

- prin compensare, prin achiziționarea de imobile din Fondul național la licitație publică națională, începând cu data de 1 ianuarie 2017, potrivit dispozițiilor art. 27 alin. (1);

- în numerar, în termen de 3 ani de la emiterea deciziei de compensare prin puncte, dar nu mai devreme de 1 ianuarie 2017, așa cum prevăd dispozițiile art. 31 alin. (1).

Prelungirea termenului de realizare a operațiunilor reglementate de prevederile art. 11 alin. (1) și de art. 20 alin. (5) din *Legea nr. 165/2013* ar conduce la neintroducerea în Fondul național a terenurilor nerestituite.

Astfel, în condițiile în care, de la 1 ianuarie 2017 a început procesul de valorificare a punctelor, iar în Fondul național există un număr limitat de terenuri și imobile, apreciem că deținătorii de puncte vor opta pentru valorificarea în numerar, cu impact direct asupra cheltuielilor bugetului general consolidat și, implicit, asupra deficitului bugetar.

3. De asemenea, menționăm că, în data de 31 ianuarie 2017, Curtea Constituțională² a admis excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 7 alin. (1) și ale art. 11 alin. (1) din *Legea nr. 165/2013*. Potrivit considerentelor deciziei Curții Constituționale „*Termenul prorogat, în prezent, până la 1 ianuarie 2018, este unul prohibitiv, împiedicând în substanța sa exercitarea dreptului de acces efectiv la instanță, și afectând, astfel, posibilitatea realizării dreptului de proprietate pretins. (...) Astfel, orice acțiune judecătorească îndreptată împotriva entităților administrative – comisia locală și/sau județeană competentă –, pe motivul neemiterii unei hotărâri de validare/invalidare, va fi respinsă ca inadmisibilă, în temeiul art.11 alin.(1) din lege (...)”.*

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei propuneri legislative.**

Cu stimă,

Sorin Mihail GRINDEANU

Domnului senator **Călin-Constantin-Anton POPESCU-TĂRICEANU**
Președintele Senatului

² Decizia Curții Constituționale nr. 44/2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 7 alin. (1) și ale art. 11 alin. (1) din *Legea nr. 165/2013* privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România